
MEKLEMBURGIA-POMORZE PRZEDNIE

+++ Nie żyje burmistrz Pasewalku +++ Powstaje pierwszy polsko-niemiecki obszar metropolitalny +++
+++ Pomerania Nostra dla Eugeniusza Kusa +++ Mieszkańcy chcą sami bronić się przed złodziejami
+++ Uczniowie w Meklemburgii masowo przerywają naukę +++ Historyczna lokomotywnia na skraju
bankructwa +++ W Torgelow powstaje specjalna strefa przemysłowa +++ Arkona sprzedana za blisko
300 tysięcy euro +++ Ruszają świąteczne jarmarki +++

BRANDENBURGIA/SAKSONIA

+++ Milionowe zyski z wystawy ogrodowej +++ Pierwsze w Niemczech studia teologii żydowskiej +++
Viadrina na trzecim miejscu wśród uniwersytetów +++ Brandenburgia nie dołoży do in vitro +++
Eksport do Polski coraz ważniejszy +++ Teatr w Schwedt w tarapatach +++ Muzeum Wendów w nowej
odświeżeniu +++ Pociąg Drezno-Wrocław nie zniknie z rozkładu jazdy +++ Słowianie mają za mało gości +
++ Koncert adwentowy +++

MEKLEMBURGIA-POMORZE PRZEDNIE

KONDOLENCJE

Nie żyje burmistrz Pasewalku

Pasewalk. W wieku 61 lat zmarł w piątek Rainer Dambach, wieloletni burmistrz Pasewalku. Przyczyny jego śmierci nie są znane, ale wiadomo, że od dawna zmagał się z chorobą serca. Rainer Dambach piastował swoje stanowisko od 2002 r. W 2010 r. został wybrany na drugą kadencję. Był wielkim orędownikiem rozwoju stosunków polsko-niemieckich i dobrego sąsiedztwa. Utrzymywał liczne kontakty z polskimi gminami, szczególnie z Policami. Dambach był także inicjatorem powstania ruchu obywatelskiego „Pomorze Przednie – otwarte na świat, demokratyczne, kolorowe”, który sprzeciwia się ksenofobicznej postawie neonazistowskiej partii NPD, szczególnie silnej na terenach przygranicznych.

» [Nordkurier, 24.11.2013](#)

» [Nordkurier, 25.11.2013](#)

POLITYKA WSPÓŁPRACA PRZYGRANICZNA

Powstaje pierwszy polsko-niemiecki obszar metropolitalny

Schwerin. Meklemburgia-Pomorze Przednie, Brandenburgia oraz województwo zachodniopomorskie utworzą pierwszy polsko-niemiecki obszar metropolitalny. Jego stolicą i głównym punktem oddziaływania będzie Szczecin. W ubiegłym tygodniu przedstawiciele trzech regionów podpisali porozumienie w tej sprawie. Region metropolitalny ma koncentrować się m.in. na wspólnym rozwoju energii odnawialnej. Po

polskiej stronie planowana jest budowa centrum zajmującego się badaniem możliwości rozwoju energii pochodzącej z ekologicznych źródeł. Według informacji gazety „Märkische Oderzeitung”, na obszarze tym, w zakresie energii, ma obowiązywać wspólne planowanie przestrzenne. Na szczególne traktowanie i dofinansowanie ze środków unijnych będą mogły liczyć firmy zamierzające realizować innowacyjne projekty. Kolejnym krokiem ku utworzeniu obszaru metropolitalnego będzie opracowanie wspólnej koncepcji rozwoju.

» Fot. Stolicą wspólnego polsko-niemieckiego obszaru metropolitalnego będzie Szczecin. Autor: M.Stefanek.

» [Märkische Oderzeitung, 22.11.2013](#)

KULTURA

Pomerania Nostra dla Eugeniusza Kusa

Greifswald. Szczeciński dyrygent Eugeniusz Kus i były dyrektor Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie otrzymał w piątek w Greifswaldzie polsko-niemiecką nagrodę Pomerania Nostra. Dyrygenta nagrodzono za ponad 40 lat pracy, na rzecz kontaktów sąsiedzkich i międzynarodowej wymiany muzycznej, przyczyniającej się do pojednania obu narodów. Wysokość nagrody wynosi 3 tys. euro. Jej fundatorami są Uniwersytet w Greifswaldzie, gazeta „Nordkurier”, „Kurier Szczeciński” oraz miasta Greifswald i Szczecin.

» [Ostsee Zeitung, 22.11.2013](#)

SPOŁECZEŃSTWO

Mieszkańcy chcą sami bronić się przed złodziejami

Löcknitz. Komisja działająca przy urzędzie Löcknitz-Penkun dyskutowała w ubiegłym tygodniu o powołaniu straży obywatelskiej, która chroniłaby lokalną ludność przed złodziejami. Mieszkańcy Löcknitz i położonych wokół miasteczka innych miejscowości uważają, że policja i administracja zawiodły w sprawie zwalczania przestępczości przygranicznej. Dlatego chcą wziąć sprawy w swoje ręce. To nie pierwsza inicjatywa mieszkańców zmierzająca do – ich zdaniem – ograniczenia kradzieży i włamań. W grudniu 2012 r. jeden z rolników zabarykadował kamieniami prowadzącą przez jego pole drogę do Polski. Stało się to po tym, jak złodzieje ukradli mu maszyny rolnicze i wywieźli je do Polski. W styczniu 2014 r. do Löcknitz przyjedzie z wizytą roboczą minister spraw wewnętrznych Meklemburgii-Pomorza Przedniego. Członkowie komisji chcą omówić z nim możliwości powołania straży obywatelskiej.

» [Nordkurier, 24.11.2013](#)

EDUKACJA

Uczniowie w Meklemburgii masowo przerywają naukę

Meklemburgia-Pomorze Przednie. W żadnym innym landzie Niemiec uczniowie nie przerywają nauki tak często, jak w Meklemburgii-Pomorzu Przednim. Najnowsze dane mówią o blisko 12 proc. uczniów, którzy

rezygnują z nauki przed uzyskaniem świadectwa ukończenia szkoły. Dla porównania w Bawarii jest to tylko 4,8 proc. Minister edukacji Meklemburgii, Mathias Brodtkorb (SPD), zdecydował zwiększyć liczbę tzw. szkół wspierających ucznia (Förderschule) z 28 do 40 placówek w landzie. Są to szkoły, do których uczęszczają wyjątkowo słabi w nauce uczniowie. Mogą oni w niej uzyskać dyplom ukończenia szkoły i nauczyć się zawodu.

» [Ostsee Zeitung, 22.11.2013](#)

TURYSTYKA

Historyczna lokomotywnia na skraju bankructwa

Pasewalk. Lokomotywnia w Pasewalku, która od lat gromadzi pojazdy i pamiątki związane z kolejnictwem, grozi zamknięciem. Placówka wyprzedaje swoje zasoby, pozbyła się już m.in. rządowego pociągu z czasów NRD, którym podróżował Erich Honecker. Zamknięta w 1997 r. lokomotywnia w ostatnich latach działała jako miejsce spotkań młodzieży, także w ramach polsko-niemieckiej wymiany. Do dyspozycji uczniów i turystów były wagony sypialne, w których organizowano noclegi. Stowarzyszenie Pomerania, które zarządza lokomotywnią, próbuje ratować budżet sprzedając kolejne pojazdy. W ubiegłym roku o zakupie za 15 tys. euro wagonu kinowo-konferencyjnego, który służył enerdowskiemu Ministerstwu Obrony Narodowej zdecydowało miasto Pasewalk. Pieniądze miały zasilić budżet, wagon zaś pozostałby w mieście. Do transakcji jednak nie doszło, ponieważ pojawili się inni interesanci, zainteresowani kupnem wagonu nawet za 25 tys. euro. W mieście pojawiły się też głosy krytyczne. Nie wszyscy opowiadają się za takim wsparciem stowarzyszenia. Przewodniczący frakcji CDU Rüdiger Behrendt przyznał, że „nie widzi, aby w lokomotywni zachodziły jakieś pozytywne zmiany”.

» [Nordkurier, 22.11.2013](#)

GOSPODARKA

W Torgelow powstaje specjalna strefa przemysłowa

Torgelow. Na skraju Torgelow powstanie specjalna strefa przemysłowa. Mają tu na specjalnych warunkach osiedlać się inwestorzy. Burmistrz Torgelow, Ralf Gotschalk, liczy, że w ten sposób miejscowość uda się wydobyć z kryzysu i zmniejszyć bezrobocie wśród mieszkańców. Miasto zainwestowało w strefę dotąd 5 mln euro. Inwestycja cieszy się poparciem ministerstwa spraw wewnętrznych Meklemburgii-Pomorza Przedniego. W ubiegłym tygodniu Lorenz Caffier (CDU) przekazał na prace związane z inwestycją 880 tys. euro. Torgelow posiada już strefę przemysłową w okolicach Borkenstraße. Obszar szybko został jednak w całości zasiedlony przez przedsiębiorców i dla nowych firm nie ma już miejsca. Nowa strefa będzie liczyć 25 ha i ma być gotowa w październiku 2014 r. Pierwszą inwestycją będzie budowa biogazowni.

» [Nordkurier, 22.11.2013](#)

KULTURA

Arkona sprzedana za blisko 300 tysięcy euro

Greifswald/Londyn. Niedawno odnaleziony rysunek „Widok na Arkonę, Rugia”, pochodzącego z Greifswaldu romantycznego malarza Caspara Davida Friedricha, został zlicytowany na londyńskiej aukcji za 289 tys. euro. Datowane na 1803 r. dzieło do niedawna znajdowało się w zbiorach rodzinnych i dopiero niedawno odkryto je na nowo. Rysunek ukazuje północną część Przylądka Arkona na wyspie Rugia. Było to jedno z głównych miejsc, w których tworzył malarz. Nabywcą rysunku jest prywatny kolekcjoner dzieł sztuki z Azji.

» [Ostsee Zeitung, 20.11.2013](#)

ZAPOWIEDŹ

Ruszają świąteczne jarmarki

Meklemburgia. Jako pierwszy otwarto w tym roku jarmark bożonarodzeniowy w Schwerinie. Pieczone kasztany, grzane wino i pierniki będzie jednak można smakować w wielu miejscowościach Meklemburgii. Tradycyjne jarmarki pojawiają się w tym roku w ponad stu miejscach. Większość z nich będzie działać od najbliższego weekendu przez cały okres adwentu. Nordkurier przygotował specjalną interaktywną mapę miejscowości, w których odbywać będą się jarmarki:

» Fot. Świąteczne jarmarki przyciągają co roku tłumy odwiedzających. Autor: M. Stefanek

» <http://www.nordkurier.de/veranstaltungen/weihnachtsmaerkte-in-unserer-region-253326211.html>

WIADOMOŚCI Z BRANDENBURGII i SAKSONII

TURYSTYKA

Milionowe zyski z wystawy ogrodowej

Prenzlau. Tego nie spodziewał się nikt: Brandenburska Wystawa Ogrodowa „LAGA” przyniosła Prenzlau 3,5 mln euro zysku. Tak wysoką nadwyżkę udało się pozyskać dzięki większej niż zakładano liczbie odwiedzających oraz mniejszych wydatkach organizatorów imprezy. Pieniądze zostaną wydane na pielęgnację terenu, na którym odbywała się wystawa. Prenzlau okazało się tym samym miastem, w którym wystawa ogrodowa została najlepiej zorganizowana w całej swojej historii. Większość dotychczasowych organizatorów odbywającej się co kilka lat wystawy, musiała dopłacać do przedsięwzięcia. Tak wysokich zysków organizatorzy wystawy w Prenzlau nie zakładali: „Przy temperaturach spadających podczas kwietniowych nocy do minus 6 stopni, liczyłem najwyżej na bilans zerowy” – przyznał burmistrz miasta Hendrik Sommer. Wystawę ogrodową odwiedziła łącznie rekordowa liczba 465 tys. osób. To o 165 tys.

więcej niż zakładano. Po zakończeniu wystawy w październiku br. teren został oddany mieszkańcom. Kosz pielęgnacji ogrodów szacuje się na 200 tys. euro rocznie.

» [Märkische Oderzeitung, 23.11.2013](#)

EDUKACJA

Pierwsze w Niemczech studia teologii żydowskiej

Poczdami. W miniony wtorek na Uniwersytecie Poczdamskim uroczysto otwarto Instytut Teologii Żydowskiej. To pierwsza tego typu placówka w całych Niemczech. Studiują tu na studiach licencjackich i magisterskich przyszli rabini, a także znawcy kultury i religii żydowskiej. Studia są otwarte dla wszystkich chętnych i nieodpłatne. Rabinami mogą tu zostać także kobiety. Ich inicjatorzy chcą pozyskać także polskich studentów i oferują doradztwo w języku polskim. W uroczystej inauguracji wzięło udział ponad czterystu gości. Wśród nich byli m.in. ambasador Izraela Yakov Hadas-Handelsman oraz premier Brandenburgii Dietmar Woidke.

» Kontakt w języku polskim dla zainteresowanych studiami: gkujawa@uni-potsdam.de

» Fot. Otwarcie Instytutu Teologii Żydowskiej to historyczny moment w Niemczech. Autor: Karla Fritze.

» [Märkische Allgemeine Zeitung, 19.11.2013](#)

» [Rbb online, 19.11.2013](#)

EDUKACJA

Viadrina na trzecim miejscu wśród uniwersytetów

Frankfurt nad Odrą. Uniwersytet Europejski Viadrina zajęła w rankingu Związku Fundatorów Niemieckiej Gospodarki trzecie miejsce wśród niemieckich uczelni średniej wielkości (liczących od 5 do 15 tys. studentów). Dla porównania: w 2004 r. Viadrina zajęła w rankingu przedostatnie miejsce. Dzisiaj chwalona jest przez Związek za swój godny naśladowania europejski charakter, a także współpracę świata nauki i pracy. Na uczelni działa m.in. biuro, które doradza absolwentom, a także pracownikom przy realizacji pomysłów na własny biznes. W minionych dziewięciu latach powstało w ten sposób 160 firm.

» [Märkische Oderzeitung, 22.11.2013](#)

SPOŁECZEŃSTWO

Brandenburgia nie dołoży do in vitro

Poczdami. Inaczej niż pozostałe wschodniemieckie landy, Brandenburgia nie będzie finansować w części zabiegów in vitro. W budżecie na 2014 r. nie zostały zapisane na ten cel żadne środki. Nieco ponad rok temu

minister ds. rodziny, Günter Baaske (SPD), zapewniał, że „Brandenburgia stara się wspólnie z kasami chorych i rządem federalnym znaleźć jak najlepsze rozwiązanie, by pomóc bezdzietnym parom”. Zabieg sztucznego zapłodnienia kosztuje nawet 3,5 tys. euro. Kasy chorych refundują tylko połowę kosztów trzech pierwszych prób. Starające się o dziecko pary, finansowo wspiera m.in. Meklemburgia-Pomorze Przednie.

» [Märkische Oderzeitung, 21.11.2013](#)

GOSPODARKA

Eksport do Polski coraz ważniejszy

Cottbus. W minionych dziesięciu latach łączna wartość towarów eksportowanych przez Brandenburgię do Polski wyniosła 1,7 mld euro i zwiększyła się dziesięciokrotnie. Polska wyeksportowała zaś w tym samym okresie do Brandenburgii towary o wartości 2,4 mld euro. Izba Przemysłowo-Handlowa (IHK) w Cottbus uważa, że oba wyniki można poprawić i zapowiada bardziej intensywną współpracę z polskimi firmami i stowarzyszeniami przedsiębiorców. Ułatwić to ma specjalny program, który potrwa do 2014 r. Do dyspozycji IHK Cottbus oraz Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej jest 345 tys. euro. Część tej sumy pochodzi ze środków unijnych. Pieniądze wydane mają być przede wszystkim na nawiązywanie kontaktów między małymi i średnimi przedsiębiorstwami, a także promocję nauki zawodu w Niemczech wśród polskiej młodzieży. Dodatkowo IHK zamierza współpracować z uniwersytetami w Zielonej Górze, Wrocławiu i Poznaniu. Dotąd odbyły się cztery polsko-niemieckie spotkania przedsiębiorców. Wzięło w nich udział 185 uczestników. Nawiązano też kontakty z trzydziestoma polskimi szkołami. Zainteresowani współpracą mogą zgłaszać się do Alexandra Knapczyka z IHK: knapczyk@cottbus.ihk.de

» Fot. Z inicjatywy IHK Cottbus prowadzona jest m.in. kampania zapraszająca polskich klientów do robienia zakupów na Łużycach. W niektórych sklepach klienci z Polski zapewniają nawet 25 proc. całego utargu. Autor: M. Stefanek.

» [Lausitzer Rundschau, 20.11.2013](#)

KULTURA

Teatr w Schwedt w tarapatach

Schwedt nad Odrą. Popularny także wśród Polaków teatr Uckermärkische Bühnen w Schwedt ma poważne kłopoty finansowe. Mimo pięciu milionów euro dotacji z budżetu miasta, powiatu i landu, od 2011 r. placówka notuje znaczne straty. Według ostatnich szacunków, teatr ma 1,4 mln euro długu. Dyrektor teatru uważa, że dofinansowanie z pieniędzy publicznych jest zbyt niskie, a koszty utrzymania teatru coraz wyższe. Do tego doszły podwyżki płac zgodnie z obowiązującym

układem zbiorowym. Burmistrz Schwedt, Jürgen Polzehl, proponuje udzielenie kredytu placówce, by ta mogła do 2017 r. zredukować dług przynajmniej o 500 tys. euro. Propozycja ta będzie dyskutowana przez komisję ds. finansów miasta.

» Fot. Mimo okazałego dofinansowania, placówka w Schwedt popadła w długi. Autor: M. Stefanek.

» [Märkische Oderzeitung, 20.11.2013](#)

» [Märkische Oderzeitung, 23.11.2013](#)

KULTURA

Muzeum Wendów w nowej odsłonie

Cottbus. Muzeum ukazujące tradycje Wendów i Serbów Łużyckich przechodzi gruntowną modernizację. Do 2015 r. powstanie tu nowa stała wystawa poświęcona codziennemu życiu tej mniejszości narodowej. Zgodnie z projektem, odwiedzających placówkę witac będzie film poświęcony Serbom Łużyckim i Wendum. Centralne miejsce na wystawie będą zajmować pochodzące z 1408 r. drzwi z kościoła w Werben. To jeden z najstarszych obiektów znajdujący się w zbiorach. Prace trwają nie tylko nad nową ekspozycją, ale także nad tekstami do przewodników audio i multimedialnymi produkcjami. Łącznie planowanych jest 30 do 40 multimedialnych projekcji – filmów, nagrań radiowych, inscenizacji, wywiadów. Wszystkie przygotowane zostaną w języku serbołużyckim/wendyjskim z niemieckimi napisami. Koszt inwestycji szacowany jest na 500 tys. euro. Fundatorem nowej wystawy jest Fundacja Serbołużyczan.

» [Lausitzer Rundschau, 23.11.2013](#)

INFRASTRUKTURA

Pociąg Drezno-Wrocław nie zniknie z rozkładu jazdy

Saksonia. Między Dreznem a Wrocławiem nadal będzie kursował pociąg. Spółka Przewozy Regionalne Zakład Dolnośląski oraz DB Regio Südost podpisały w minionym tygodniu umowę na dalszą obsługę tej trasy. W ostatnich dniach nasilały się pytania, co stanie się z połączeniem, którego początkowo nie ujęto w rozkładzie jazdy na 2014 r. Dzięki porozumieniu obu kolei dziennie będą kursowały trzy pary pociągów. Nie zmieni się czas ich odjazdów ani ceny biletów. Nadal obowiązywać będzie też taryfa „Dresden-Wrocław Regio Spezial”, dzięki której trasę tę pokonać będzie można już za 39 euro. Rocznie z połączenia korzysta ok. 70 tys. osób. W 2009 r., gdy pociąg po raz pierwszy wyjechał na trasę, skorzystało z niego ok. 40 tys. pasażerów.

» www.ostbahn.eu

TURYSTYKA

Słowianie mają za mało gości

Raddusch. Rekonstrukcja słowiańskiego grodu w Raddusch (powiat Szprewald Górny – Łużyce) cieszy się coraz mniejszą popularnością odwiedzających. W ostatnich dziesięciu latach gród odwiedziło 650 tys. osób.

Można tu m.in. zobaczyć, jak żyli Słowianie na przełomie IX i X wieku. Ratunkiem na kłopoty przedsięwzięcia ma być nowy zarząd oraz lepszy marketing po obu stronach granicy. Zdaniem Petera Stephana, członka Stowarzyszenia Wsparcia Grodu, by obiekt mógł nadal funkcjonować, trzeba go rozreklamować także wśród mieszkańców Berlina, Drezna, Lipska, a także wśród Polaków. Gród zwiedzać można przez cały rok. Dla turystów z Polski przygotowano m.in. stronę internetową w języku polskim.

» Strona po polsku: slawenburg-radusch

» Lausitzer Rundschau, 23.11.2013

ZAPOWIEDŹ

Koncert adwentowy

Angermünde. W pierwszą niedzielę adwentową, 1 grudnia, kościół mariacki w Angermünde zaprasza na uroczysty koncert. W programie bożonarodzeniowe kantaty Jana Sebastiana Bacha, które stały się podstawą do napisania słynnego Oratorium Bożonarodzeniowego. Wystąpią m.in. studenci szkoły muzycznej Uckermärkische Musik- und Kunstschule, chór kameralny, dziecięcy oraz soliści z Berlina i regionu. Koncert rozpocznie się o godz. 15. Bilety kosztują 12 i 10 euro. Można je nabyć w księgarni Ehm-Welk oraz w kościele przed występem.

» Märkische Oderzeitung, 22.11.2013

Wydawcy:

Polsko-Niemieckie
Towarzystwo Brandenburgii
Charlottenstr. 31
14467 Potsdam
www.dpg-brandenburg.de

Transodra e.V.
Polsko-Niemiecki
Klub Dziennikarzy
www.transodra-online.net

Współpraca

Stowarzyszenie
Terra Incognita

Sponsorzy:

LandZukunft

LandZukunft
Bundesministerium für
Ernährung, Landwirtschaft
und Verbraucherschutz

Fundacja Współpracy
Polsko-Niemieckiej

Województwo
Zachodniopomorskie

Drodzy Czytelnicy, prosimy o wsparcie naszego Przeglądu Prasy. Finansowanie projektu ze źródeł zewnętrznych jest możliwe tylko przez określony czas. Chcemy wydawać Przegląd Prasy także po upływie okresu finansowania. Nie da się jednak tego zrobić bez Państwa pomocy.

Jak nas wesprzeć:

http://www.dpg-brandenburg.de/pl/o_nas/jak-nas-wesprzec

Nasi abonenci:

Beata Halicka (abonament)

Hans-Gerd Warmann (abonament)

Gottfried Hain, Guben (darowizna miesięczna)

Lisaweta von Zitzewitz (darowizna)

Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr” (abonament)

Urząd Miasta Gorzów Wielkopolski (abonament)

Urząd Gartz, dyrektor Frank Gotzmann (abonament)